

Rapportage Eenmeting

Digitalisering Erfgoedcollecties Utrecht

Historische verenigingen

Mieke Heurneman
digitaal-erfgoed-coach
adviseur geschiedenis en onderwijs
Landschap Erfgoed Utrecht
juli 2022

Landschap
+Erfgoed
Utrecht

netwerk
digitaal
erfgoed

Inhoudsopgave

- 1. Samenvatting**
- 2. Inleiding**
- 3. Uitkomsten eenmeting historische verenigingen en vergelijking met de nulmeting**
 - 3.1 De staat van de gedigitaliseerde collectie:
in hoeverre is deze zichtbaar en bruikbaar?
 - 3.2 Hoe duurzaam en actueel is de digitalisering?
 - 3.3 Hoe staat het met het (her)gebruik van de collectie?
 - 3.4 Is er visie, beleid en hoeveel kennis is er?

1. Samenvatting

In februari van dit jaar hebben de digitaal-erfgoed-coaches van Landschap Erfgoed Utrecht, Marianne de Rijke en Mieke Heurneman een eenmeting uitgevoerd naar de stand van zaken omtrent digitalisering van collecties van de musea en historische verenigingen in de provincie Utrecht. Daarvan zijn twee rapportages gemaakt. In deze rapportage vind je de uitkomsten en belangrijkste conclusies uit de eenmeting over de historische verenigingen.

Nulmeting en eenmeting

De eenmeting is het vervolg op de nulmeting uit 2020. Twintig historische verenigingen namen deel aan de eenmeting. Bij de nulmeting in 2020 waren er 24 respondenten. Veertien historische verenigingen deden aan beide metingen mee (dus 70% van de huidige deelnemers deed ook mee aan de nulmeting in 2020). De metingen zijn dus tot op zekere hoogte vergelijkbaar met elkaar. Twee verenigingen zijn na een aantal vragen gestopt met invullen. De vragen waren grotendeels hetzelfde als in 2020, met toevoeging van twee vragen: over de jaarlijkse uitgaven voor digitalisering en een peiling naar de behoefte aan een provinciaal digitaal erfgoedplatform.

Resultaten van de eenmeting

Wanneer we de resultaten van de eenmeting vergelijken met die van de nulmeting uit 2020 zien we dat er wat betreft de digitalisering van collecties van historische verenigingen op sommige punten vooruitgang is geboekt. Daaraan zal ook de ondersteuning hebben bijgedragen vanuit het [Steunpunt Digitalisering](#) van Landschap Erfgoed Utrecht en vanuit het Netwerk Digitaal Erfgoed, waarin de provinciale digitaal-erfgoed-coaches samenwerken, kennissessies organiseren en meewerken aan de ontwikkeling van hulpmiddelen als het [Sporboekje Digitalisering Erfgoedcollecties](#), de [Informatieplanner](#) en de [Zelfscan Digitaal Erfgoed](#) (van de laatste verschijnt dit najaar een vernieuwde versie). Ondanks de vorderingen die zijn gemaakt, is ook duidelijk dat er op andere punten (maar óók op de punten waar vooruitgang te zien is) nog veel werk te doen is.

De belangrijkste uitkomsten van de eenmeting:

1. Historische verenigingen hebben vergeleken met de nulmeting in 2020 een groter deel van hun collecties gedigitaliseerd. Wel blijft er op dit gebied nog veel (hand)werk te verrichten. Ook wat betreft de collectieregistratie is enige vooruitgang geboekt en de zichtbaarheid via de eigen website is groter geworden. Toch is over het geheel genomen de online zichtbaarheid van de collecties nog zeer beperkt. Een meerderheid (65%) geeft aan dat van de collecties slechts 0-20% online te vinden is.
2. De digitale collecties lijken nu beter houdbaar en worden op veiligere media opgeslagen dan bij de nulmeting. Zorgelijk is wel dat dat niet voor alle collecties geldt en dat sommige verenigingen geen backup hebben.
3. Er is nog veel winst te behalen bij het gebruik van gestandaardiseerde termenlijsten en thesauri. Daarvoor is het [Termennetwerk](#) ontwikkeld, dat door grote softwareleveranciers is opgenomen in hun pakket. Juist voor een goede bruikbaarheid en zichtbaarheid van je collectie is het eenduidig toepassen van de juiste termen bepalend. Ook het delen van collectiestukken in het publieke domein en delen met open licenties biedt nog veel kansen die nu onbenut blijven.
4. Er lijkt wat vooruitgang geboekt op het gebied van auteursrechten: meer organisaties zijn hiermee bezig en weten ook hoe dit aan te pakken. Toch blijft dit een heikel punt en bestaat er vooral op dit gebied behoefte aan ondersteuning. Een kwart van de respondenten geeft aan hier (nog) niet mee bezig te zijn. Ook de AVG blijft een belangrijk aandachtspunt.
5. Nog maar weinig historische verenigingen hebben een visie geformuleerd op hun digitale collectie en wat ze daarmee willen bereiken. Het merendeel heeft ook geen budget gereserveerd voor digitalisering. De [Informatieplanner](#) kan een handig hulpmiddel zijn om beter in beeld te krijgen wat je als organisatie wilt met de digitale collectie. Ook de kosten komen daarbij aan bod.

Behoeftte aan een Provinciaal Digitaal Erfgoedplatform

Landschap Erfgoed Utrecht heeft een plan voor een provinciaal digitaal erfgoedplatform waarop collecties kunnen worden geregistreerd en online zichtbaar gemaakt conform de standaarden van het Netwerk Digitaal Erfgoed. In de eenmeting is de behoefte aan zo'n platform gepeild. Dit kan een oplossing zijn voor een aantal zaken waar historische verenigingen nu tegenaan lopen. Zo zou dit platform helpen om collecties zichtbaarder te maken, worden collecties duurzaam opgeslagen en is het Termennetwerk geïntegreerd.

Een groot deel van de historische verenigingen die deelnamen aan de eenmeting (72%) is potentieel geïnteresseerd (= ja/misschien) in deelname aan een provinciaal digitaal erfgoedplatform. Dit zal uiteraard afhangen van de kosten en wat dit vraagt van de inzet vrijwilligers. Gezien de bedragen die verenigingen op dit moment kwijt zijn aan digitalisering, zou deelname aan een gezamenlijk platform in veel gevallen een goedkopere oplossing kunnen zijn.

2. Inleiding

In de twee jaar na de nulmeting is er veel gebeurd op digitaal vlak. De digitaal-erfgoed-coaches maken deel uit van een steeds hechter geworden landelijk Netwerk Digitaal Erfgoed waar veel kennis wordt gedeeld. Er is veel ontwikkeld aan nuttige hulpmiddelen zoals de [Informatieplanner](#) en de [Zelfscan Digitaal Erfgoed](#). Het [Spoorboekje Digitalisering Erfgoedcollecties](#) is inmiddels het meest geraadpleegde document op de website van het Landelijk Contact van Museumconsulenten.

Manifest

Goed om te zien is dat steeds meer erfgoedorganisaties zich achter de principes van het Netwerk Digitaal Erfgoed scharen en dat laten blijken door het [Manifest Netwerk Digitaal Erfgoed](#) te ondertekenen. Vanuit de provincie Utrecht mag dat aantal zeker nog groeien. Tot nu toe hebben ondertekend: Het Utrechts Archief, Landhuis Oud Amelisweerd, Landschap Erfgoed Utrecht, Nederlandse Genealogische Vereniging, Nederlandse Kastelenstichting en het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen.

Wat levert deze eenmeting op?

Deze eenmeting biedt inzicht in onder meer:

- de stand van zaken omtrent digitalisering;
- een beeld van de gewenste ondersteuning vanuit het [Steunpunt Digitalisering](#). De digitaal-erfgoed-coaches zullen op basis van deze wensen kennisbijeenkomsten, cursussen en adviezen geven;
- een provinciaal overzicht dat als basis kan dienen voor verder beleid;
- inzicht in welke historische verenigingen actief verder willen met digitalisering.

Voor wie is deze rapportage bestemd?

De meting is in eerste instantie bestemd voor de digitaal-erfgoed-coaches van Landschap Erfgoed Utrecht. Met de uitkomsten kunnen wij beter advies-op-maat bieden en inspelen op uitdagingen en kansen. De meting is ook bestemd voor de deelnemende historische verenigingen, om te zien hoe zij ervoor staan ten opzichte van andere organisaties en om kennis te nemen van de conclusies en aanbevelingen. Voor historische verenigingen die voor het eerst deelnamen aan deze meting kan het nuttig zijn kennis te nemen van de uitkomsten van de nulmeting. Daar is uitgebreider ingegaan op het Netwerk Digitaal Erfgoed en de vele producten en tips die van daaruit per onderdeel genoemd zijn. Je kunt de [rapportage over de nulmeting](#) op onze website teruglezen. De meting is ten slotte van nut voor andere historische verenigingen en organisaties die samenwerken met Landschap Erfgoed Utrecht, zoals de provincie Utrecht, het Netwerk Digitaal Erfgoed en de daarbij aangesloten digitaal-erfgoed-coaches van andere provincies.

Blijf op de hoogte

Wil je op de hoogte blijven van de werkzaamheden van de digitaal-erfgoed-coaches bij Landschap Erfgoed Utrecht kijk dan op onze [website](#), die regelmatig ververs wordt, en volg onze nieuwsmailings. Ontvang je die nog niet, meld je dan aan via onderstaand emailadres. Volg ook het nieuws vanuit het Netwerk Digitaal Erfgoed, bijv. door je aan te melden voor de nieuwsbrief.

Contact

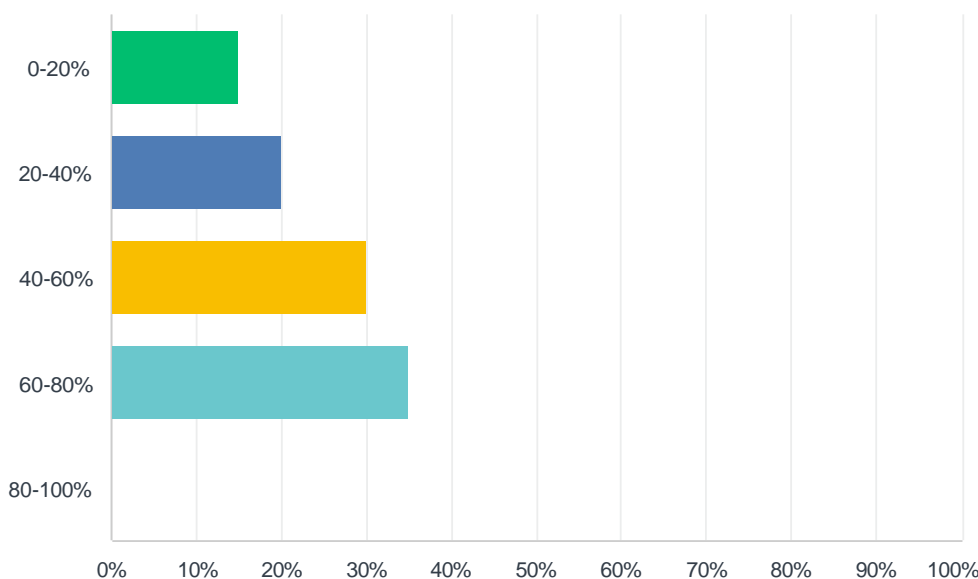
Heb je vragen, wil je sparren over iets waar je tegenaan loopt op het gebied van digitalisering?

Neem dan contact op met Mieke Heurneman, m.heurneman@landschaperfgoedutrecht.nl of 030-2219770.

3. Uitkomsten eenmeting musea en vergelijking met de nulmeting

3.1 De staat van de gedigitaliseerde collectie: in hoeverre is deze zichtbaar en bruikbaar?

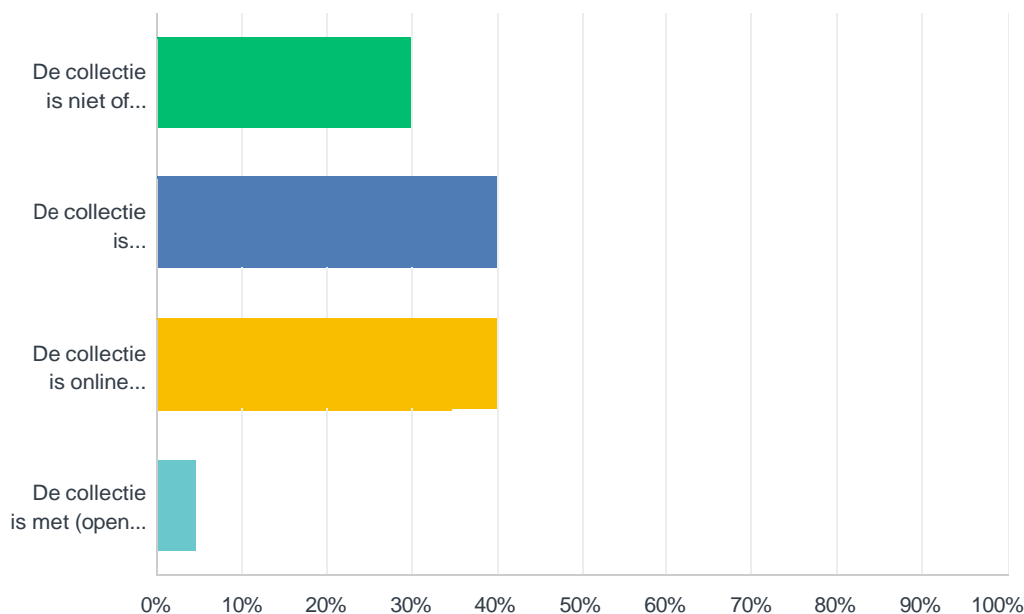
1. Hoeveel % van je collectie is (naar schatting) gedigitaliseerd?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
0-20%	15.00%	3
20-40%	20.00%	4
40-60%	30.00%	6
60-80%	35.00%	7
80-100%	0.00%	0
TOTAAL		20

Vergeleken met de nulmeting hebben meer historische verenigingen een start gemaakt met digitalisering en zijn daarmee een eind op weg. Zo zijn er minder verenigingen die aangeven 0-20% van hun collecties gedigitaliseerd te hebben (eenmeting: 15%, nulmeting: 25%). Opvallend is dat minder verenigingen aangeven meer dan 60% van hun collecties digitaal beschikbaar te hebben. Er is één vereniging die hier bij de nulmeting 80-100% invulde en nu 0-20%. Toen bleek het te gaan om het publiceren van het register van het eigen tijdschrift op de website. Waarschijnlijk heeft men nu een beter beeld van wat met 'digitalisering' bedoeld wordt en wat er allemaal onder 'collecties' valt. Door deze verschuivingen is het gemeten gemiddelde ongeveer gelijk gebleven, maar over de hele linie lijkt dus wel enige vooruitgang geboekt te zijn, ook wat betreft kennis hierover en het doen van een realistische schatting.

2. In welke uitspraak over digitalisering van je collectie herken je je het meest?

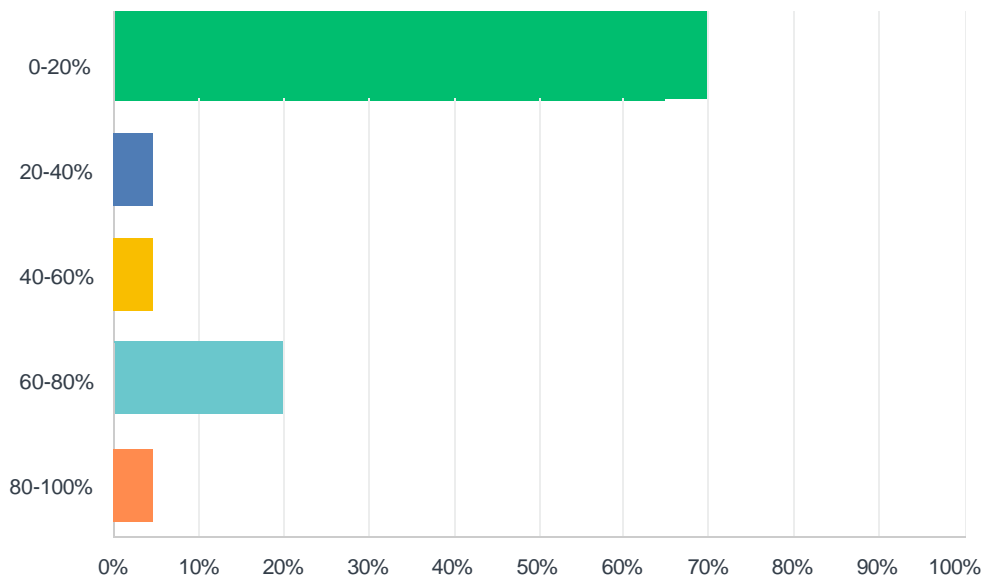
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
De collectie is niet of beperkt geregistreerd of digitaal toegankelijk.	30.00% 6
De collectie is geregistreerd op basisniveau en is digitaal toegankelijk.	40.00% 8
De collectie is online toegankelijk via de eigen website.	35.00% 7
De collectie is met (open) licenties online vindbaar en deelbaar via de eigen website en/of platforms.	5.00% 1
Totaal aantal respondenten: 20	

De collectieregistratie en digitale toegankelijkheid lijken iets te zijn verbeterd vergeleken met 2020:

- Minder collecties zijn niet/beperkt geregistreerd/toegankelijk (eenmeting: 30%, nulmeting: 50%)
- Meer collecties zijn op basisniveau geregistreerd en digitaal toegankelijk (eenmeting: 40%, nulmeting: 29%)
- De zichtbaarheid van collecties via de eigen website is groter geworden (eenmeting 35%, nulmeting: 0%). Eén historische vereniging geeft bovendien aan haar collecties met open licenties te delen.

Mogelijk heeft hierbij de coronapandemie een rol gespeeld. Achter de schermen werken aan de digitale collectie was één van de activiteiten die door konden gaan in een tijd waarin veel zaken stil lagen.

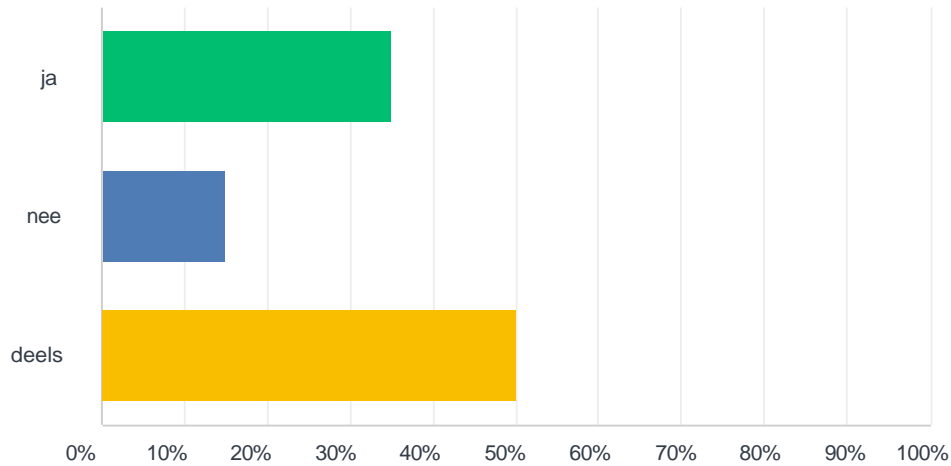
3. Hoeveel % van je collectie is online op je eigen website en/of op meerdere websites te zien met een beschrijving en voorzien van een afbeelding?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
0-20%	65.00% 13
20-40%	5.00% 1
40-60%	5.00% 1
60-80%	20.00% 4
80-100%	5.00% 1
TOTAAL	20

De online zichtbaarheid van collecties van historische vereniging is nog steeds beperkt. De meerderheid (65%) geeft aan dat van de collecties 0-20% online zichtbaar is. Toch lijkt de zichtbaarheid iets verbeterd vergeleken met 2020. Toen gaf nl. 79% dit antwoord. Ook zijn er nu meer verenigingen die meer dan 60% van de collectie online beschikbaar hebben (eenmeting: 25%, nulmeting: 12,5%).

4. Zijn de digitale afbeeldingen van voldoende kwaliteit voor scherpe, schermvullende weergave? Is de resolutie van de afbeeldingen geschikt voor publicatie (online, affiche, boek, etc.) Toelichting: min. 300 dpi en min. 3.000 pixels voor de lange zijde.

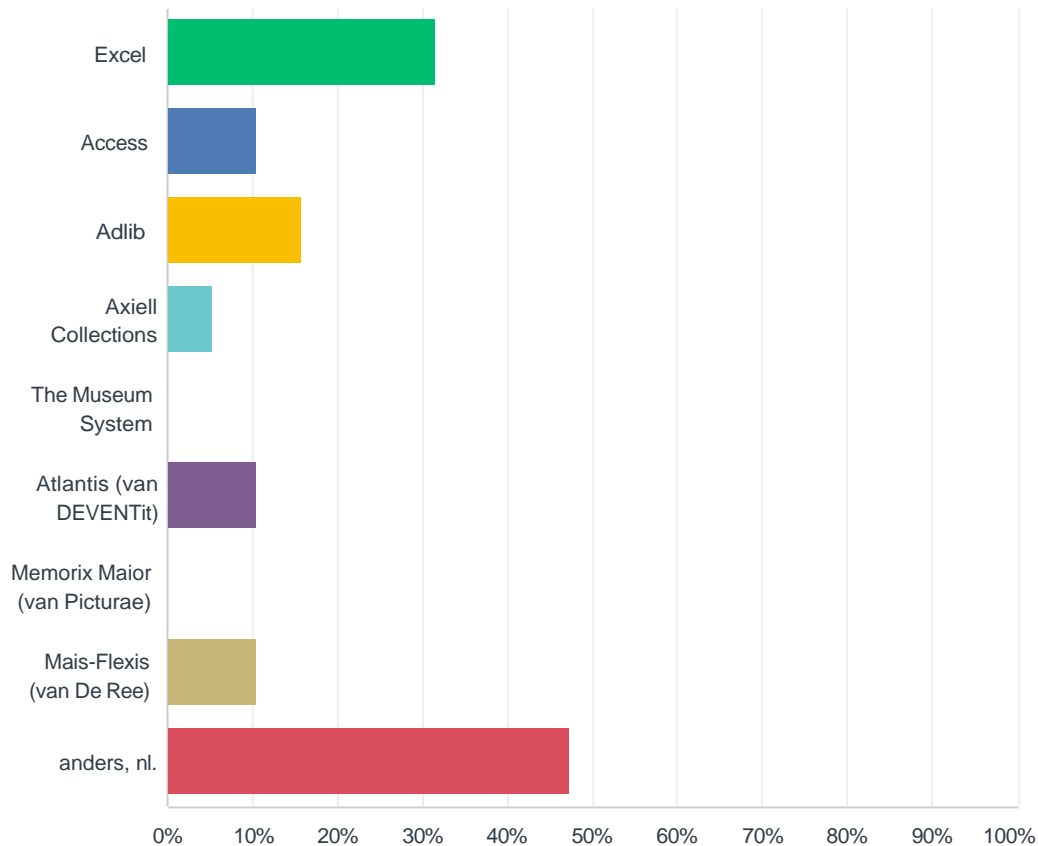

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
ja	35.00%	7
nee	15.00%	3
deels	50.00%	10
TOTAAL		20

In vergelijking met de nulmeting lijkt de beeldkwaliteit over de hele linie iets verbeterd te zijn. Zo geeft nu 85% van de deelnemende historische verenigingen aan dat hun beeldmateriaal helemaal of deels aan de standaarden voldoet (nulmeting: 79%) .

3.2 Hoe duurzaam en actueel is de digitalisering?

5. Met behulp van welke software is (het grootste deel van) je collectie geregistreerd?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Excel	31.58%	6
Access	10.53%	2
Adlib	15.79%	3
Axiell Collections	5.26%	1
The Museum System	0.00%	0
Atlantis (van DEVENTit)	10.53%	2
Memorix Maior (van Picturae)	0.00%	0
Mais-Flexis (van De Ree)	10.53%	2
anders, nl.	47.37%	9

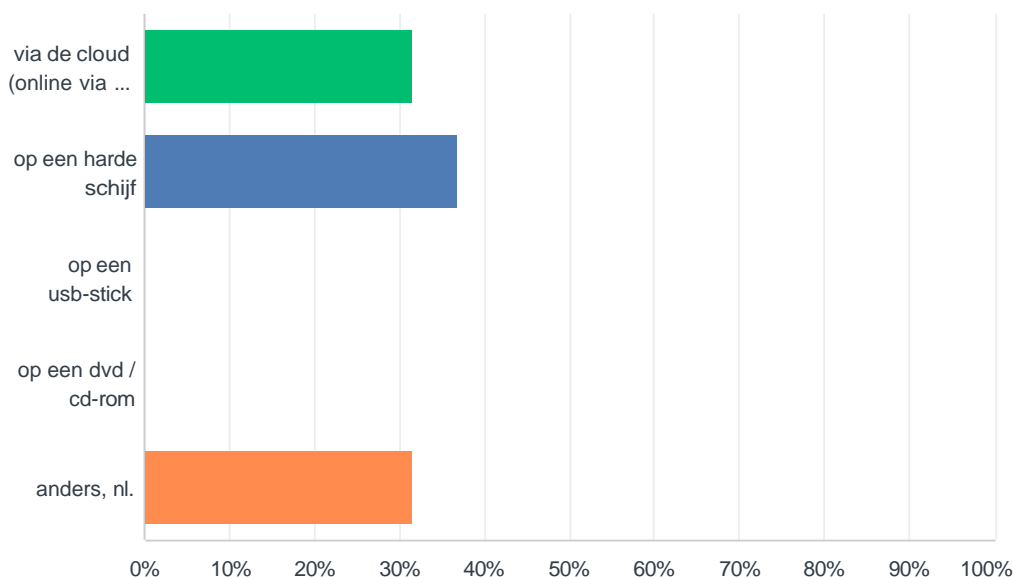
Totaal aantal respondenten: 19

De volgende zaken vallen op als het gaat om de gebruikte software:

- Net als bij de nulmeting gebruikt 42% de meest eenvoudige vorm van een database (Excel en Access).
- Er wordt meer gebruik gemaakt van systemen van grote softwareleveranciers als Axiell, DEVENTit, Picturae en De Ree (eenmeting: 42%, nulmeting: 29%).

- Bij 'anders' zijn de volgende antwoorden gegeven:
 - o Collectiebank (2x)
 - o Niets: 1
 - o CMS website (2) (bijv. Joomla, Wordpress)
 - o PDF
 - o Sharepoint (delen van bestanden)
 - o Eigen webapplicatie

6. Op welke drager is je digitale collectie opgeslagen?

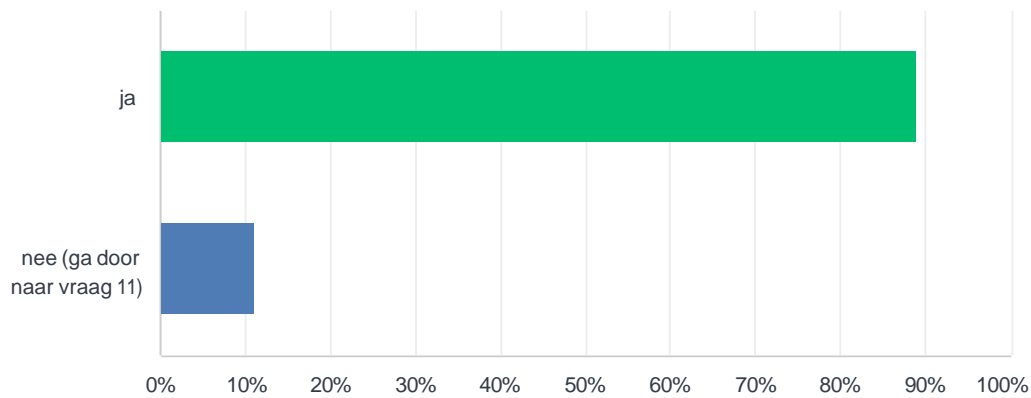

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
via de cloud (online via een softwarebedrijf, Microsoft OneDrive, Dropbox, Google Cloud, STACK, etc)	31.58%	6
op een harde schijf	36.84%	7
op een usb-stick	0.00%	0
op een dvd / cd-rom	0.00%	0
anders, nl.	31.58%	6
TOTAAL		19

Als je kijkt naar het opslagmedium worden collecties van historische verenigingen vergeleken met de nulmeting uit 2020 nu houdbaarder bewaard:

- Een goede ontwikkeling is dat geen USB-sticks en dvd/cd-roms meer gebruikt voor de opslag, omdat die het gevaar lopen onbruikbaar/onleesbaar te worden.
- Het aandeel van opslag in de cloud is iets toegenomen (eenmeting: 53%, nulmeting: 46%) (Ook de antwoorden bij 'Anders' die hier op duiden, kunnen worden meegerekend.)
- Er wordt minder gebruik gemaakt van de harde schijf voor de opslag van digitale collecties (eenmeting: 37%, nulmeting 75%)
- Bij 'Anders' zijn de volgende antwoorden geven:
 - o Website en Audiotour via de cloud, Touchscreen op locatie
 - o Niet
 - o Via provider (2x) (= in de cloud)
 - o Deels Google cloud, deels lokale server
 - o Ook lokaal via server
 - o Op onze PC met een backup op MyCloud (NAS) (= in de cloud)

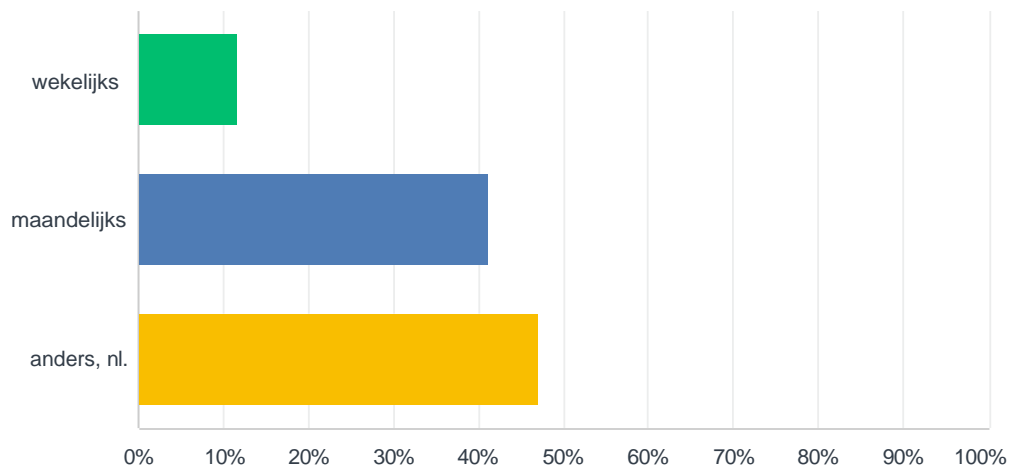
7. Wordt er regelmatig een backup gemaakt?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
ja	88.89%	16
nee (ga door naar vraag 11)	11.11%	2
TOTAAL		18

Het is mooi dat iets meer respondenten regelmatig een backup maken dan bij de nulmeting (eenmeting: 89%, nulmeting: 83%). Wel blijft het zorgelijk dat 11% dat nog niet doet.

8. Zo ja, hoe vaak?

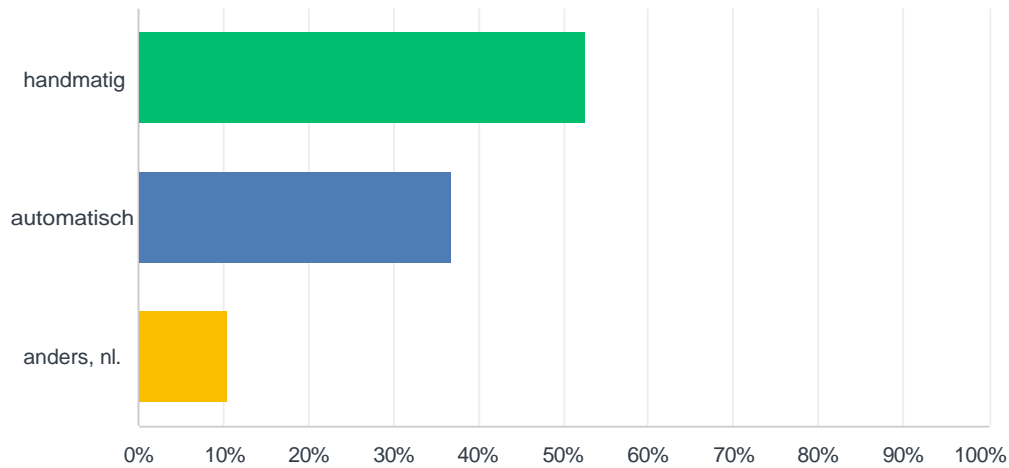
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
wekelijks	11.76% 2
maandelijks	41.18% 7
anders, nl.	47.06% 8
TOTAAL	17

Ruim de helft van de historische verenigingen, maakt minimaal maandelijks een backup. Uit de antwoorden die bij 'Anders' zijn ingevuld, blijkt dat bij een aantal andere ook frequent backups worden gemaakt:

- Beheer van de website is onder contract
- Onregelmatig, maar ong. 6x per jaar
- Per drie maanden
- Onregelmatig
- Direct
- Onbekend (3, door provider/softwareleverancier)

Drie deelnemers beantwoordden deze vraag niet.

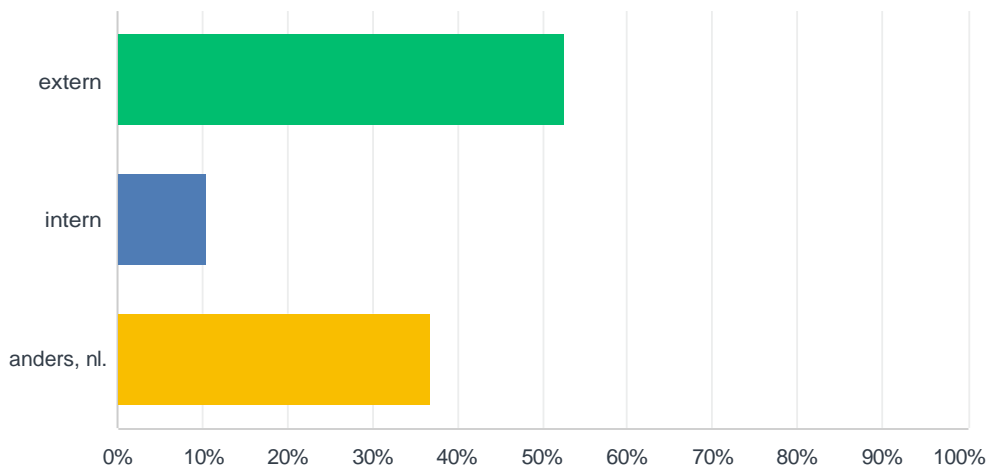
9. Gebeurt dat handmatig of automatisch?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
handmatig	52.63% 10
automatisch	36.84% 7
anders, nl.	10.53% 2
TOTAAL	19

Backups worden veelal nog handmatig gemaakt. Het aantal respondenten dat dit aangeeft is groter dan bij de nulmeting. Dat zal komen doordat er deels andere verenigingen meededen met de eenmeting. (Het is onwaarschijnlijk dat verenigingen van een automatische backup overgestapt zouden zijn op handmatige backup.) Bij 'Anders' werd ingevuld: 'Niet' en 'Niet bekend'.

10. Waar wordt de backup bewaard?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
extern	52.63% 10
intern	10.53% 2
anders, nl.	36.84% 7
TOTAAL	19

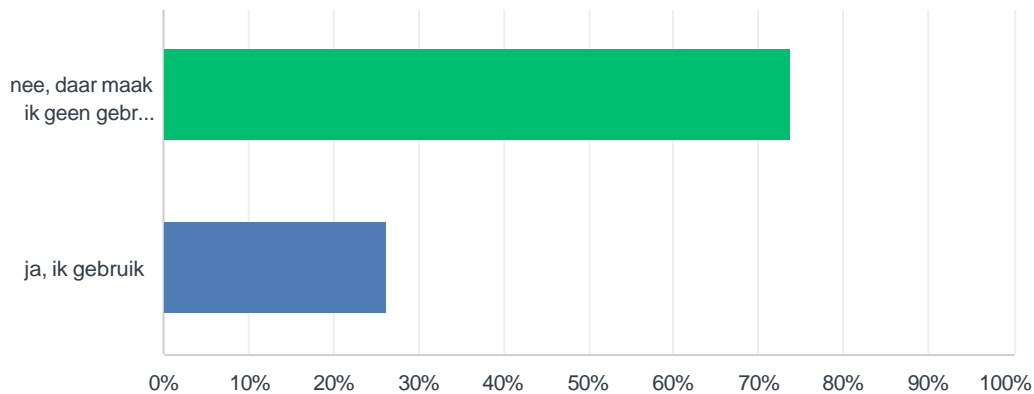
Net als bij de nulmeting worden de meeste backups extern bewaard, wat het risico op verlies van data verkleint. Ook sommige antwoorden bij 'Anders' wijzen op externe opslag.

'Anders':

- Bij de hostpartij. Daarnaast zijn er op twee locaties harde schijven ondergebracht met de collectie.
- Niet
- Bij provider (3x)
- Intern en cloud One Drive
- Op onze eigen NAS

3.3. Hoe staat het met het (her)gebruik van de collectie?

11. Maak je gebruik van gestandaardiseerde termen en verwijzingen naar terminologiebronnen? (bijv. een thesaurus als de AAT, of verwijzing naar RKD artist of Wikidata)

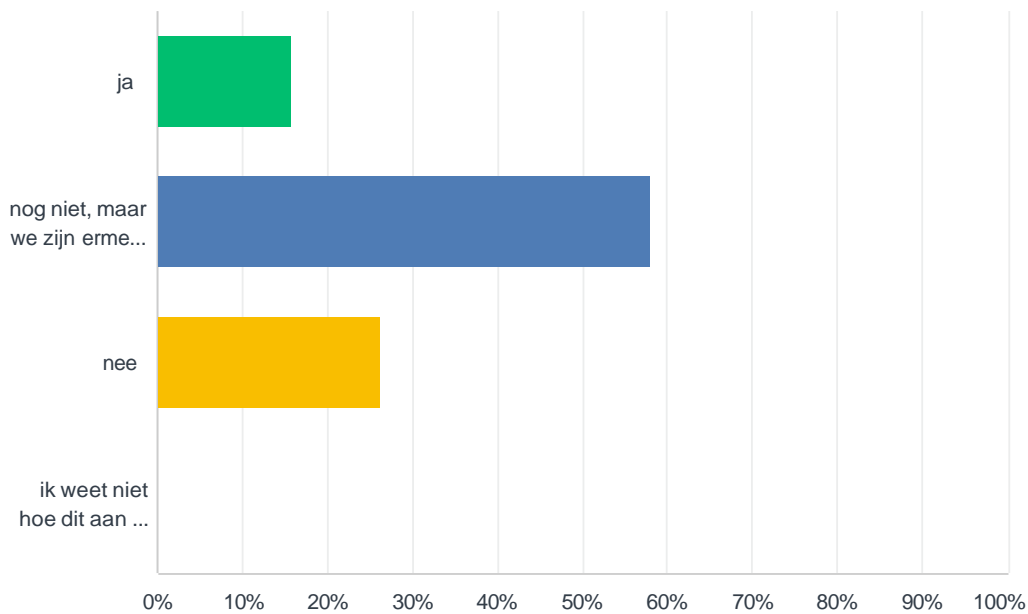

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
nee, daar maak ik geen gebruik van	73.68%	14
ja, ik gebruik	26.32%	5
TOTAAL		19

Historische verenigingen maken nog steeds weinig gebruik van gestandaardiseerde terminologiebronnen (eenmeting: 26%, nulmeting 21%). Hier is nog veel terrein te winnen als het gaat om de bruikbaarheid van de digitale collectie.

Een belangrijke vernieuwing binnen het Netwerk Digitaal Erfgoed is de ontwikkeling van het [Termennetwerk](#), waar verschillende thesauri op één plek te raadplegen zijn. Hier zijn URI's (unieke links) van standaardtermen te vinden zijn, die opgenomen kunnen worden in de collectieregistratie. De grotere softwareleveranciers hebben het Termennetwerk ingebouwd in hun pakketten.

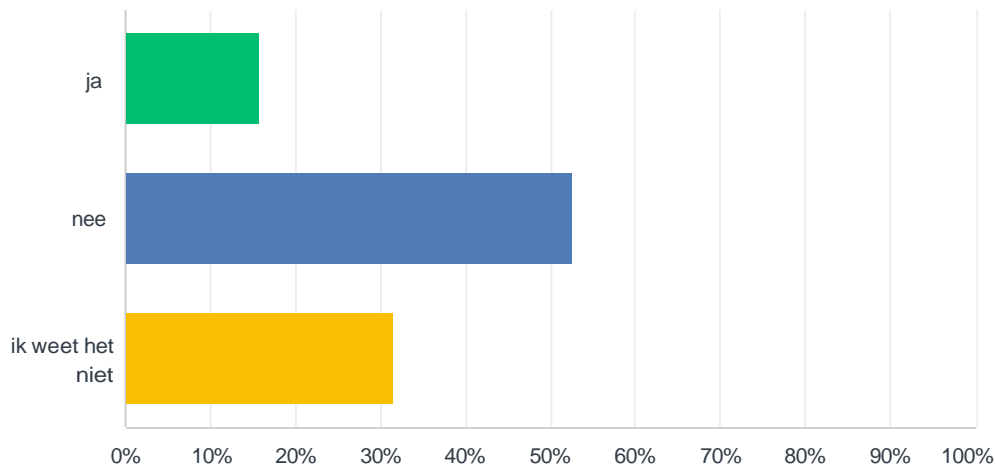
12. Zijn de auteursrechten van je collectie uitgezocht en vastgelegd?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
ja	15.79%	3
nog niet, maar we zijn ermee bezig	57.89%	11
nee	26.32%	5
ik weet niet hoe dit aan te pakken	0.00%	0
TOTAAL		19

Op het gebied van auteursrechten lijkt wat vooruitgang geboekt. Zo geven meer organisaties aan ze uitgezocht te hebben (+3%) of ermee bezig te zijn (+25%). Er zijn nu minder organisaties die dit niet hebben geregeld (-7%). De kennis over auteursrechten lijkt ook te zijn toegenomen. Zo geeft nu niemand aan niet te weten hoe dit aan te pakken. In 2020 was dat nog 21%. Wellicht hebben de twee landelijke kennissessies over auteursrecht die de provinciale digitaal-erfgoed-coaches gezamenlijk hebben gegeven hieraan bijgedragen. [Sessie 1](#) en [Sessie 2](#) zijn terug te kijken via de website van het Netwerk Digitaal Erfgoed.

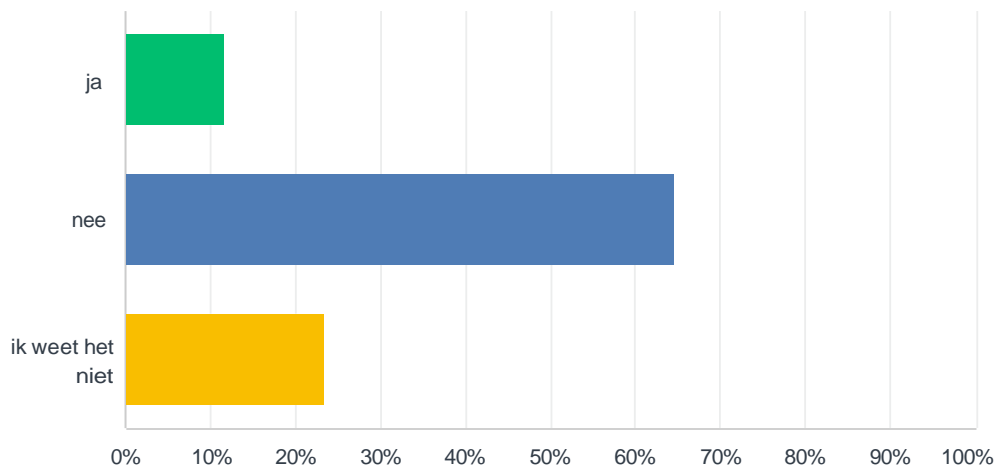
13. Worden collectiestukken die inmiddels in het publieke domein vallen (vrij van auteursrecht) online gedeeld?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
ja	15.79%	3
nee	52.63%	10
ik weet het niet	31.58%	6
TOTAAL		19

Het Publieke Domein is nog steeds vrij onbekend. Dat is jammer, want hier ligt een kans om collectiestukken online te delen zonder risico op problemen met auteursrechten.

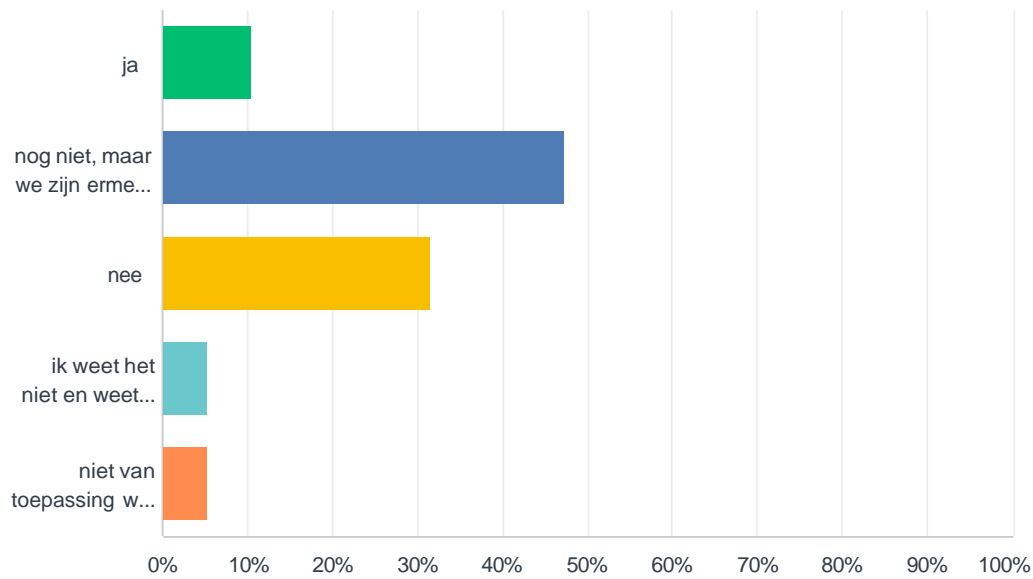
14. Deel je collecties onder open licenties?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
ja	11.76%	2
nee	64.71%	11
ik weet het niet	23.53%	4
TOTAAL		17

Het delen via open licenties is voor bijna een kwart (+7% vergeleken met 2020) van de deelnemende verenigingen nog onbekend terrein. Niet iedereen begrijpt wat hiermee wordt bedoeld: een organisatie geeft aan dat de collectie onder open licenties wordt gedeeld, maar op de website zit de 'fotogalerie' achter een login.

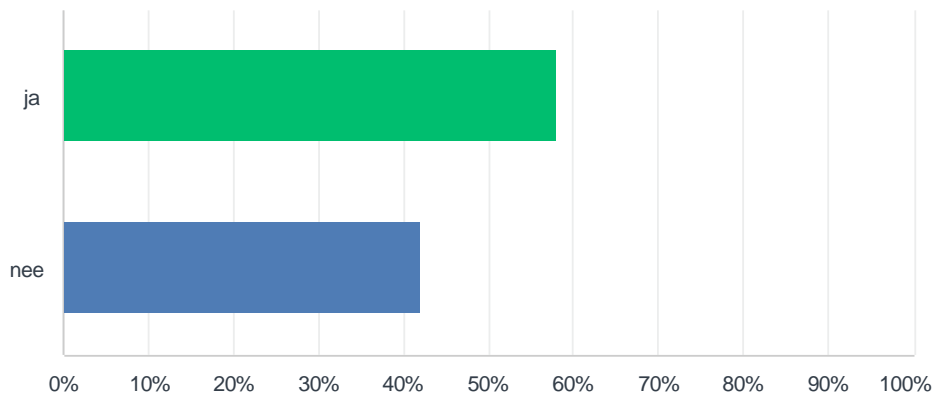
15. Zijn de privacyrechten (AVG) bekend en vastgelegd? (denk bijv. aan afgebeelde personen op foto's en persoonsgegevens in documenten)

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
ja	10.53% 2
nog niet, maar we zijn ermee bezig	47.37% 9
nee	31.58% 6
ik weet het niet en weet niet hoe dit aan te pakken	5.26% 1
niet van toepassing want onze collectie bevat geen persoonsgebonden informatie op voorwerpen/documentatie/foto's	5.26% 1
TOTAAL	19

AVG blijft een belangrijk aandachtspunt, waar nog weinig vorderingen mee lijken te zijn gemaakt. Minder verenigingen dan bij de nulmeting antwoorden dat ze dit voor elkaar hebben, maar meer verenigingen dan in 2020 zijn ermee bezig. Het percentage dat dit niet geregeld heeft, is nagenoeg hetzelfde gebleven.

16. Maak je gebruik van een schenkings- of langdurige bruikleenovereenkomst waarin afspraken over auteursrecht, AVG, licenties en digitale gebruiksmogelijkheden zijn geregeld?

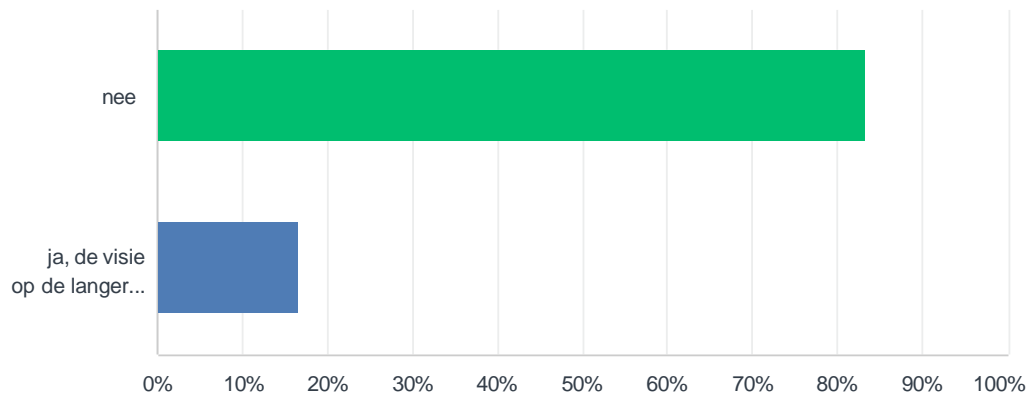

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
ja	57.89%	11
nee	42.11%	8
TOTAAL		19

Vergeleken met de nulmeting maken meer organisaties gebruik van schenkingsovereenkomsten, maar 42% doet dat nog niet. Met dit soort overeenkomsten kun je in de toekomst problemen over auteursrecht, AVG e.d. voorkomen.

3.4 Is er visie, beleid en hoeveel kennis is er?

17. Heeft je organisatie de visie (lange termijn perspectief) op de gedigitaliseerde collectie geformuleerd en op papier gezet?

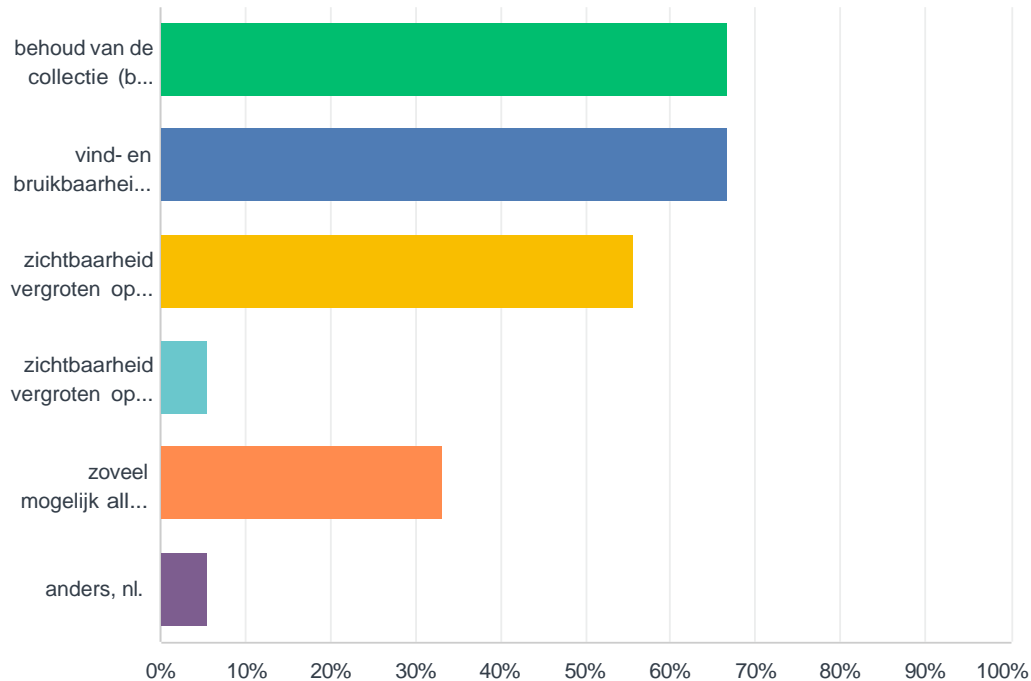
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	Aantal
nee	83.33%	15
ja, de visie op de langere termijn is:	16.67%	3
TOTAAL		18

Nog steeds hebben maar weinig historische verenigingen hun visie op hun digitale collectie geformuleerd en vastgelegd. Ook bij organisaties die aangeven hier wel een visie op te hebben, zou die soms nog wat verdere uitwerking en aanscherping kunnen gebruiken. Een handig hulpmiddel hiervoor is de [Informatieplanner](#). Een online sessie hierover (31-3-2022) is nog terug te [kijken](#).

Enkele respondenten lichten hun antwoord als volgt toe:

- Meerjarenbeleidsplan definitief; collectiebeleid in concept
- We zijn nog bezig om de collectie te inventariseren en digitaal vast te leggen. Het fotograferen van de fysieke items loopt nog wat achter, beeldmateriaal wordt direct gescand. In 2022 wordt een voorzichtige start gemaakt met het plaatsen van de collectie op 'Collectiebank', en daarmee doorgeplaatst naar de website. De voorbereidingen daarvoor zijn in volle gang. Uiteindelijk willen we de collectie publiekelijk zichtbaar en doorzoekbaar maken.
- Vastleggen in een systeem wat op termijn voor het publiek toegankelijk is.

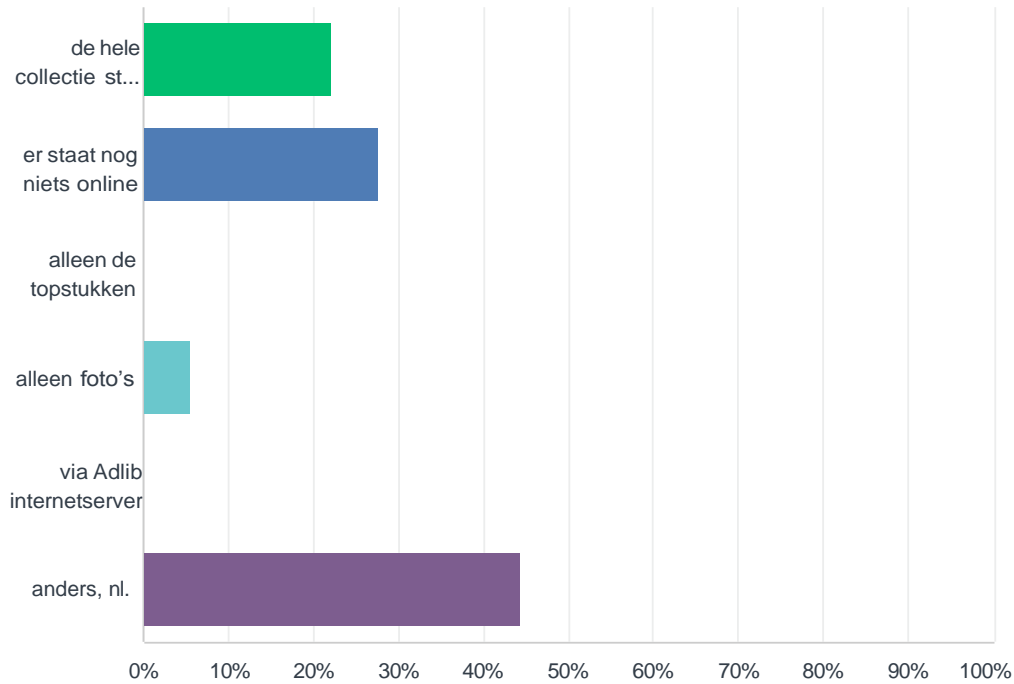
18. Welke doelen wil je bereiken met de gedigitaliseerde collectie?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
behoud van de collectie (bij gebruik van kwetsbare stukken)	66.67%	12
vind- en bruikbaarheid vergroten voor intern, eigen gebruik	66.67%	12
zichtbaarheid vergroten op eigen website	55.56%	10
zichtbaarheid vergroten op portals (bijv. UtrechtAltijd, Collectie Nederland, Europeana, Wikipedia)	5.56%	1
zoveel mogelijk alles open, vindbaar en deelbaar en herbruikbaar via internet	33.33%	6
anders, nl.	5.56%	1
Totaal aantal respondenten: 18		

De doelen zijn in de eerste plaats intern gericht, nl. op het behoud van de collectie en het eigen gebruik daarvan. Ruim de helft geeft aan de zichtbaarheid op de eigen website te willen vergroten. Opvallend weinig interesse is er om voor een betere zichtbaarheid van de collectie aan te sluiten bij portals. Een derde van de respondenten wil de collectie zo open, vindbaar, en herbruikbaar mogelijk delen via internet.

19. Hoe is nu op je website aandacht voor je gedigitaliseerde collectie?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
de hele collectie staat online	22.22%	4
er staat nog niets online	27.78%	5
alleen de topstukken	0.00%	0
alleen foto's	5.56%	1
via Adlib internetserver	0.00%	0
anders, nl.	44.44%	8

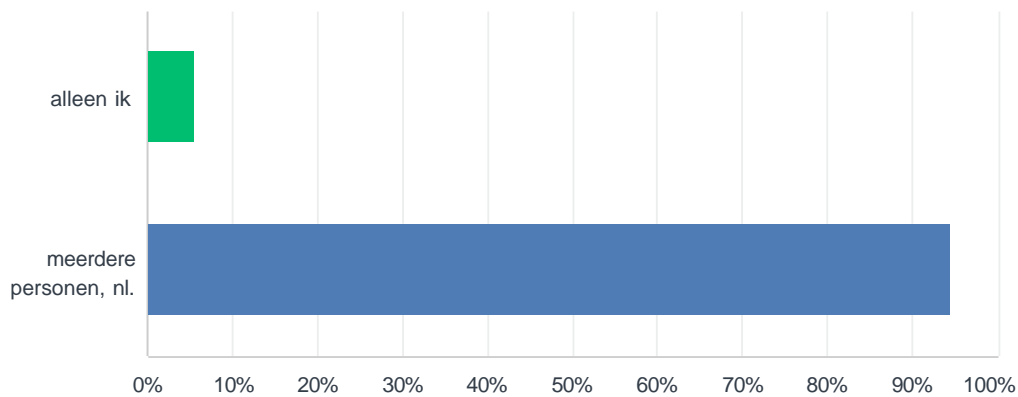
TOTAAL8

De online zichtbaarheid van collecties lijkt iets groter geworden. Meer organisaties zeggen de hele collectie online te hebben (eenmeting: 22%, nulmeting: 0%) en iets minder organisaties dan in 2020 zeggen nog niets online te hebben (eenmeting 28%, nulmeting 33%).

Bij 'Anders' zijn de volgende zaken ingevuld:

- 80% staat op de site
- Oudere kwartaalbladen en een beperkt deel van de foto's via onze website. Genealogische informatie via genealogieonline.nl
- Enkele foto's waarvan auteursrecht duidelijk is.
- Vooral documenten.....bladen van de historische kring
- Verwijzing naar Collectiebank, waarop nu tijdschriften, films gepubliceerd.
- Foto's en tijdschriften
- Nog niet, is op termijn wel de bedoeling

20. Wie heeft toegang tot de data?

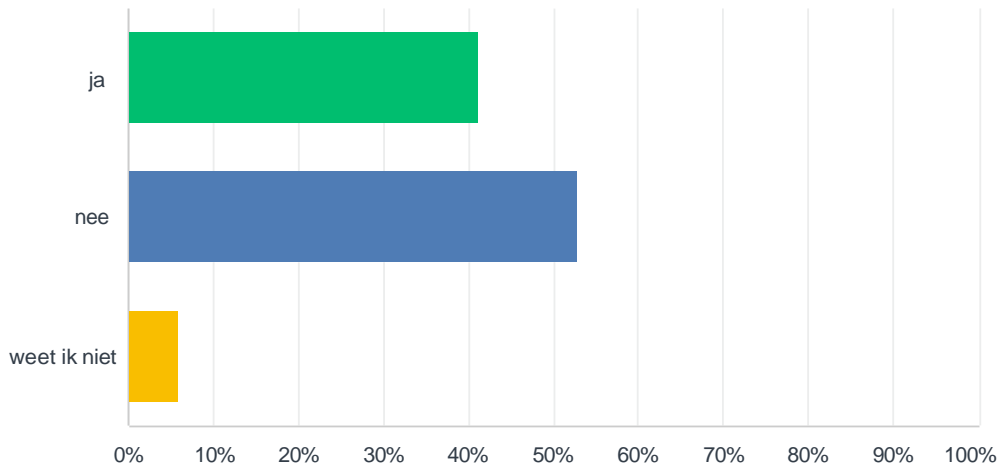

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
alleen ik	5.56%	1
meerdere personen, nl.	94.44%	17
TOTAAL		18

Op één na hebben bij alle respondenten meer personen toegang tot de data. In de toelichtingen is te lezen om welke personen het gaat:

- Systeembeheer
- Secretaris en de webmaster.
- Werkgroepleden
- Beheerders beeldbank/adlib
- Prive
- Collectiebeheerder en assistenten
- Vrijwilligers
- Bestuursleden
- Het bestuur, support via softwareleverancier en collega-instellingen.
- Bestuursleden (read only) en archief Cie leden (full auth)

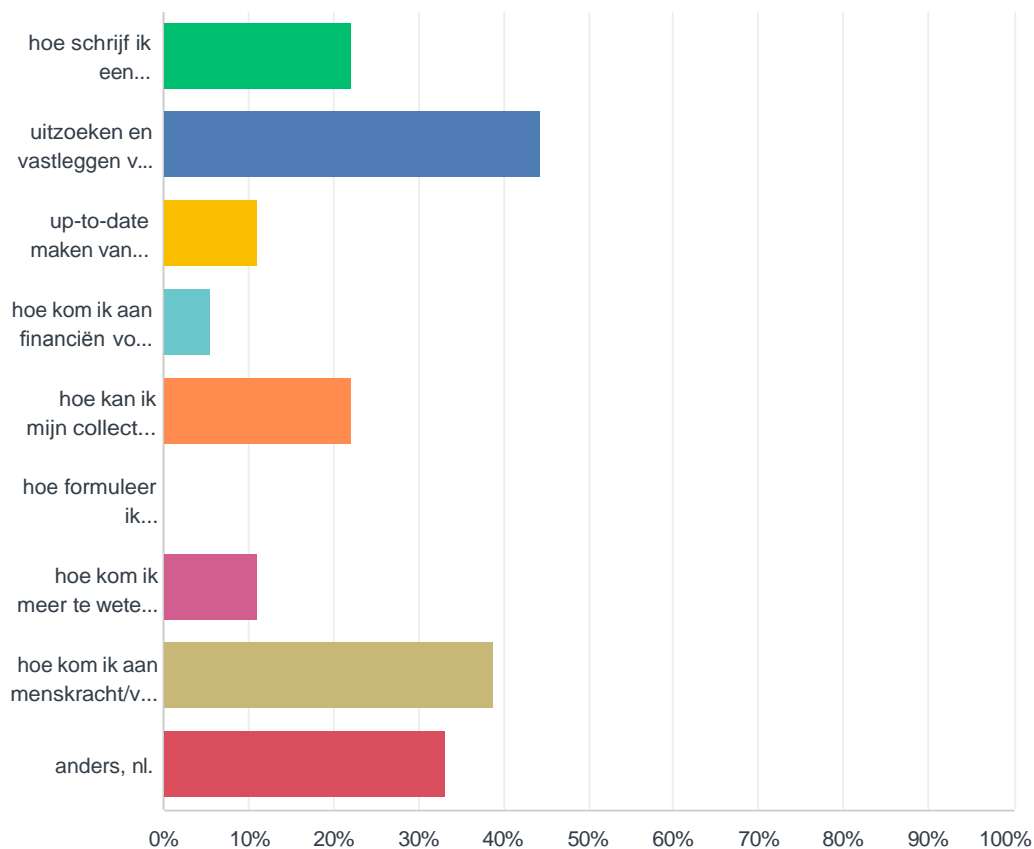
21. Is er budget opgenomen in de vaste begroting van je organisatie voor digitalisering? Toelichting: Dat is incl. budget voor vervangen hard- en software, personeel, cursussen, etc.

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
ja	41.18%	7
nee	52.94%	9
weet ik niet	5.88%	1
TOTAAL		17

Meer dan de helft van de deelnemende historische verenigingen heeft geen budget opgenomen voor digitalisering. Dit is vergelijkbaar met de nulmeting. Dit maakt het lastig om de digitalisering op orde te krijgen en te houden. Digitalisering kost nu eenmaal geld.

22. Waar is binnen je organisatie het meeste behoefte aan op het gebied van digitaliseren?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
hoe schrijf ik een informatiebeleidsplan?	22.22%	4
uitzoeken en vastleggen van auteurs- en privacyrechten (AVG)	44.44%	8
up-to-date maken van verouderde soft- en hardware	11.11%	2
hoe kom ik aan financiën voor vernieuwing?	5.56%	1
hoe kan ik mijn collectie meer zichtbaar maken voor mijn publiek?	22.22%	4
hoe formuleer ik doelgroepenbeleid?	0.00%	0
hoe kom ik meer te weten over linked open data en de toepassing ervan?	11.11%	2
hoe kom ik aan menskracht/vrijwilligers voor de uitvoering?	38.89%	7
anders, nl.	33.33%	6
Totaal aantal respondenten: 18		

Er is vooral behoefte aan ondersteuning op het gebied van auteursrechten en AVG. Daarnaast is ook gebrek aan menskracht een probleem bij veel historische verenigingen. De behoefte aan ondersteuning op het gebied van software, linked open data (LOD) en financiën lijkt nu kleiner te zijn in vergelijking met 2020.

Bij 'Anders' ingevuld:

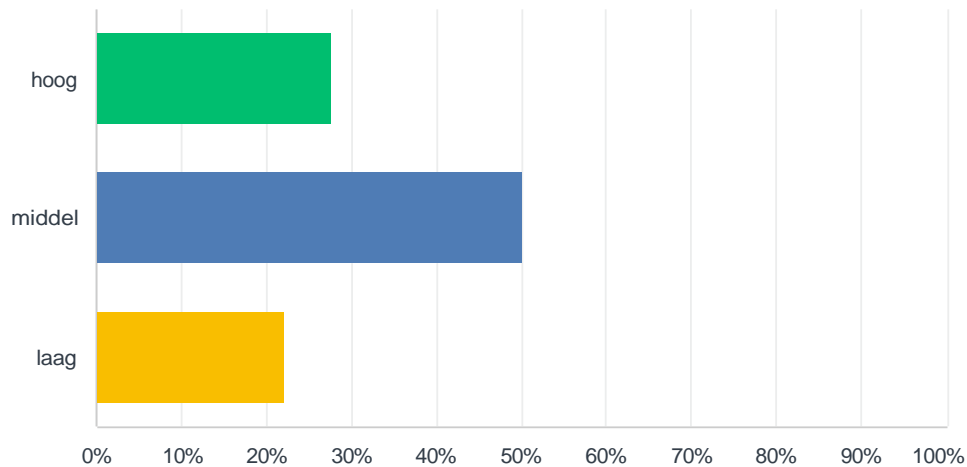
- Niet van toepassing / geen behoefte (2x)
- Overgang Adlib-Axiell

- Alle foto's en uitgaven gedigitaliseerd, maar waar beginnen we met 'de rest' (oorspronkelijk archief)
- Tijd
- Mensen met vakkennis, ben nu de enige dus single point of failure

Tip vrijwilligersvacatures

Historische verenigingen die op zoek zijn naar nieuwe vrijwilligers kunnen gratis vacatures plaatsen op het [Vrijwillersplatform van Landschap Erfgoed Utrecht](#) of de landelijke website [Erfgoedvrijwilliger.nl](#).

23. Heeft het onderwerp digitalisering prioriteit binnen je organisatie?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
hoog	27.78%	5
middel	50.00%	9
laag	22.22%	4
TOTAAL		18

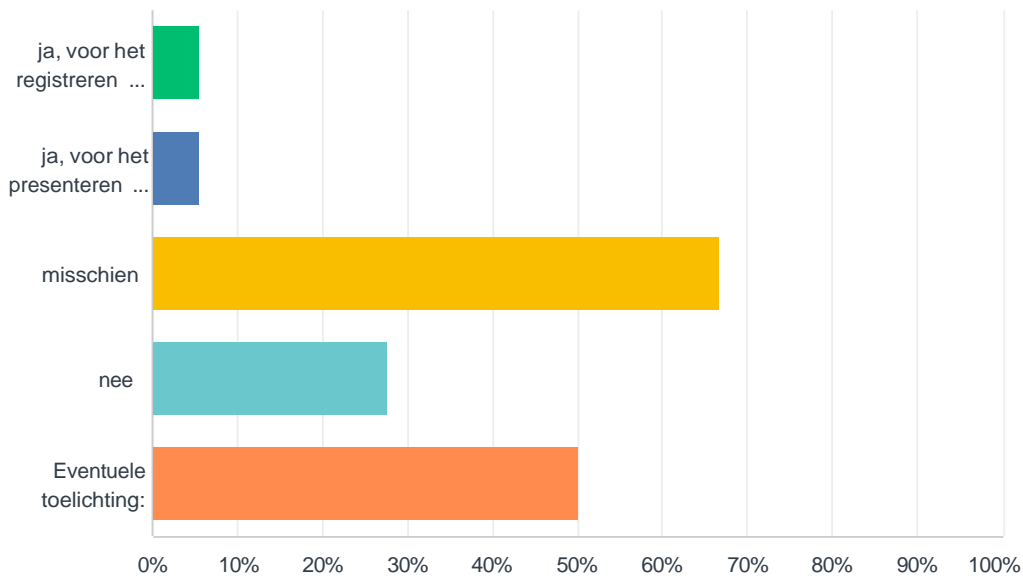
78% van de historische verenigingen geeft digitalisering een middelhoge tot hoge prioriteit. Bij de nulmeting was dat 88%. Wel zijn er nu meer historische verenigingen die hier een *hoge* prioriteit aan geven (+11%). Tegelijkertijd zijn er ook meer organisaties die hieraan een lage prioriteit geven (+10%).

24. Kun je aangeven wat je nu jaarlijks kwijt ben aan kosten voor je collectieregistratie/digitalisering en eventueel online presentatie/beeldbank via je eigen website? Toelichting: Denk daarbij aan kosten voor de software (je licenties), onderhoudskosten en kosten voor ontwerp van je website voor de presentatie van je collectie (indien van toepassing).

- *hooguit 500 euro per jaar omdat onze website onderhouden wordt door vrijwilligers en onze digitale collectie is ondergebracht bij een provider (Mediafiler) tegen zeer beperkte kosten.*
- *mij niet bekend*
- *€ 500 - € 1.000,=*
- *jaarlijkse kosten Adlib licentie € 500,00 Website jaarlijkse kosten € 421,00 Dit jaar komt onze nieuwe website online kosten daarvan zijn eenmalig € 6109,29 daarna de jaarlijkse kosten.*
- *niet bekend*
- *geen vast budget.*
- *€ 100,00*
- *tot nu toe geen of weinig kosten*
- *automatiseringsbegroting is 3600 euro*
- *€ 250/jaar*
- *tussen de 500 en 1000 euro*
- *ca. € 500 voor webserver en licenties voor diverse pakketten als Office, Norton, Adobe*

De uitgaven voor digitalisering lopen sterk uiteen: van een zeer klein bedrag tot € 3.600 per jaar. Een bedrag van rond de € 500 - € 1.000 wordt door verschillende verenigingen genoemd.

25. Ben je geïnteresseerd in deelname aan een provinciaal digitaal erfgoedplatform?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
ja, voor het registreren van mijn collectie	5.56%	1
ja, voor het presenteren van mijn collectie	5.56%	1
misschien	66.67%	12
nee	27.78%	5
Eventuele toelichting:	50.00%	9

Totaal aantal respondenten: 18

Van de deelnemende historische verenigingen is 72% (= ja/misschien) potentieel geïnteresseerd in deelname aan een provinciaal digitaal erfgoedplatform. Uit de toelichtingen blijkt dat er behoefte is aan meer informatie over het platform wat betreft kosten en benodigde inzet vrijwilligers.

Uit de toelichtingen:

- Is sterk afhankelijk van wat het aan inzet van onze vrijwilligers kost, moet behapbaar zijn en op zijn minst gevoelsmatig een meerwaarde opleveren. De vele verplichtingen, als je alles via de letter wil doen, verhouden zich niet met de inzetmogelijkheden van vrijwilligers en leveren veel papierwerk op en geen plezier voor onze vrijwilligers.
- We zijn net gestart met Collectiebank, maar wellicht is een provinciaal digitaal platform ook te overwegen.
- De software Collectiebank is gratis beschikbaar en vergelijkbaar van kwaliteit als Adlib, op sommige punten zelfs beter.
- Vooral nog niet. We hebben geen menskracht beschikbaar voor een zinvolle inbreng. We zijn wel geïnteresseerd als "volger".